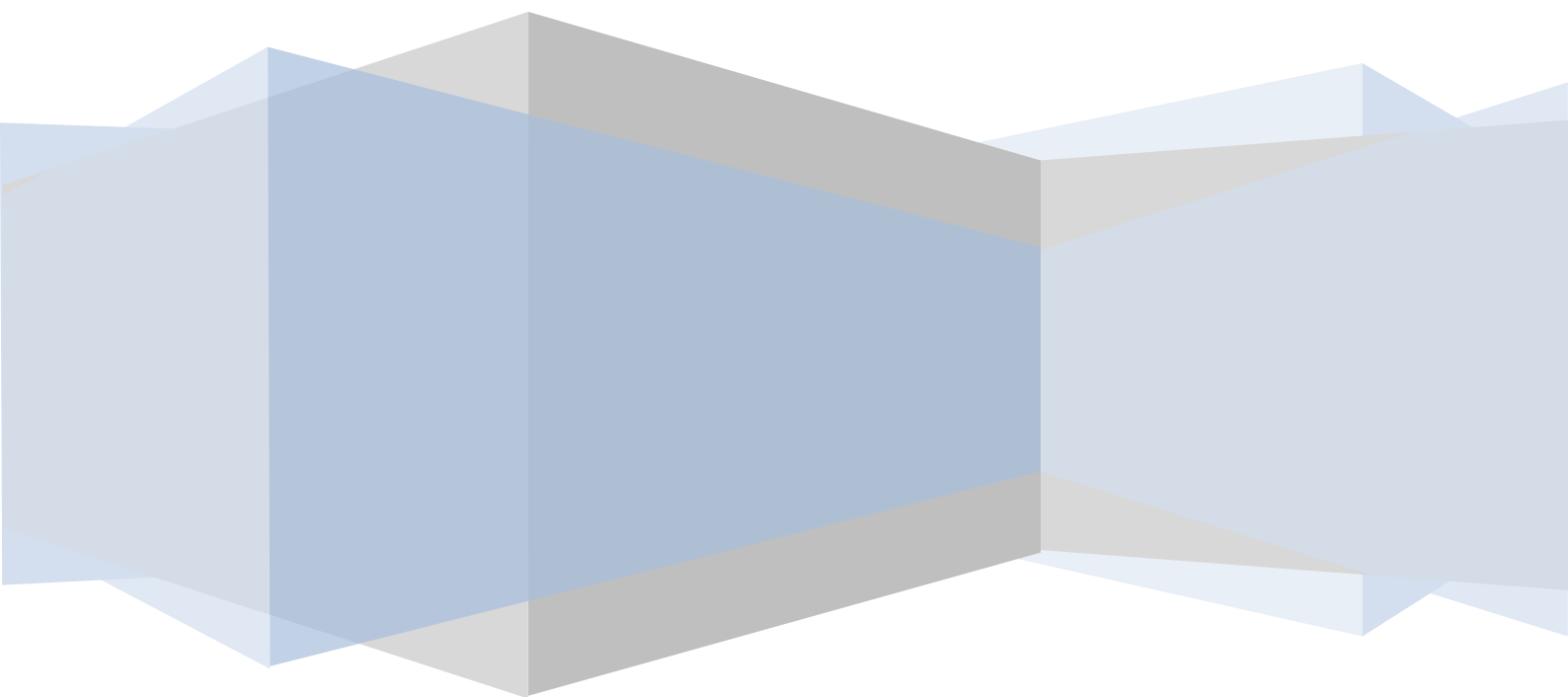

Conservatorio Profesional de Música de O barco de
Valdeorras.

Linguaxe Musical

Gráo Profesional

Departamento Linguaxe Musical

GRAO PROFESIONAL

Introducción

Marco Legal

LOE. Ley orgánica de educación. 2/2006 do 3 de Maio. DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

A materia impártese en dúas horas lectivas semanais nos cursos de 1º e 2º de grao profesional.

Unha vez acadados os obxectivos básicos de escoitar, entoar, ler i escribir propios do Grao Elemental, atopámonos en situación idónea de ir enriquecendo esa linguaxe primaria.

A Linguaxe Musical no Grao profesional debe aclarar todos os conceptos e facilitar a tarefa de realizar, analizar, aprender e aprehender todo o que as obras musicais significan percorrendo para tal fin as diferentes épocas e estilos.

Este é o momento idóneo para a introdución de novas unidades métricas, de ritmos complexos, de abordar a linguaxe postonal e atonal, así como un sinxelo pero necesario achegamento ós rudimentos da práctica harmónico-contrapuntística.

Continuarase o traballo de improvisación e creación, así como o desenvolvemento e perfeccionamento da audición e a memoria musical.

Afondarase no coñecemento das regras da escritura musical ó mesmo tempo que se dotará ós alumnos e alumnas dunha bagaxe teórica para a súa maior comprensión dos contidos o que, ó mesmo tempo, servirá para facilitarlles unha linguaxe rica e fluída.

Obxectivos específicos

O ensino da linguaxe musical no Grao Profesional terá como obxectivo contribuír a desenvolver nos alumnos as capacidades seguintes:

1. Interpretar correctamente os símbolos gráficos e coñecer os que son propios da linguaxe musical contemporánea.
2. Empregala disociación motriz e auditiva necesarias para executar ou escoitar con independencia desenvolvementos rítmicos ou melódicos simultáneos.
3. Recoñecer e representar graficamente obras, fragmentos musicais a unha ou dúas voces realizadas con diferentes instrumentos.
4. Recoñecer a través da audición e da lectura estruturas harmónicas básicas.
5. Coñecer os elementos da linguaxe musical e a súa evolución histórica, para relacionalos coas obras musicais dentro do seu tempo e a súa circunstancia.
6. Empregar os coñecementos sobre a linguaxe musical para afianzar e desenvolver hábitos de estudo que propicien unha interpretación consciente.

A. RECURSOS DIDÁCTICOS

Recursos espaciais

O aula. Exteriores do aula onde se puideran desenvolver actividades relacionadas coa materia (concertos didácticos, conferencias...) tales como teatros, salas de concertos, etc.

Recursos materiais

Piano, metrónomo, diapasón.

Instrumental Orff

Equipo de música, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo e DVD, televisión.

Selección de cancións infantís e populares galegas e máis das outras rexións españolas;

selección de pequenas obras musicais ou fragmentos de outras máis longas.

Recursos persoais

Profesorado, alumnado, pais, nais ou titores. Músicos que leven a cabo concertos

didácticos, conferencias, etc.

Libros de texto

GRAO PROFESIONAL

1º Curso: Nuevo Lenguaje Musical Ediciones Si bemol

Teoría Musical y Fichas de Ejercicios

Edición ampliada. Enseñanza Profesional

.

2º Curso: Nuevo Lenguaje Musical Ediciones Si bemol

Teoría Musical y Fichas de Ejercicios Si bemol

Edición ampliada. Enseñanza Profesional

Bibliografía

Hacer oír el mundo tonal. Departamento.

Cuadernos de teoría. Ibáñez - Cursá.

Teoría completa de la música. D. de Pedro.

Lenguaje de la música. A. M. Navarrete.

Nuevos dictados progresivos. A. Zamorano.

Dictados. G. Robles Ojeda.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- A avaliación da aprendizaxe será continua e procesual, facendo unha avaliación inicial ós contidos a traballar inmediatamente, controlando o proceso de ensino – aprendizaxe a diario e valorando os resultados obtidos con periodicidade para corrixir o que sexa preciso.
 - A avaliación basearase na observación sistemática e diaria durante as sesións de clase, recollendo datos precisos que impidan o esquecemento ou o confusión, do traballo de cada alumno: a evolución, forma de traballar (tanto individual como en grupo), actitude dos fronte as actividades propostas, destrezas adquiridas a partir das previas, capacidade de atención e resposta, habilidades interpretativas e nivel de lectura alcanzado, tanto rítmica como melódicamente. Tamén se revisarán os traballos realizados, mediante a recollida dos cadernos do alumno, a partir de fichas de traballo e interpretación de obras.
 - Todo o material (cadernos, fichas ou tarefas encargadas) será avaliable.
- Esta práctica non impide a realización de probas concretas, como un procedemento máis de avaliación, exames parciais ou probas obxectivas, porque todo proporcionar datos para completar as observacións. Estas probas poden ser do tipo:

- Lectura dun fragmento de extensión libre que inclúa toda a rítmica aprendida ata o momento.
- Entoación dun fragmento de extensión libre cos contidos aprendidos ata o momento.
- Proba escrita con exercicios relativos aos contidos teóricos do trimestre.
- Proba auditiva relacionada cos aspectos básicos do trimestre

Instrumentos de avaliación

- 1) Observación da actitude do alumno ou alumna.
- 2) Análise dos seus traballos de clase.
- 3) A súa participación e comportamento nas clases.
- 4) As probas específicas que se consideren necesarias.

Perda do dereito a avaliación continua

Tal e como se contempla no Regulamento de Réxime Interno, os/as alumnos/as que superen as seis faltas por trimestre mas materias cun tempo lectivo de dúas hoas semanas, poderán verse privados da avaliación continua.

O profesor será ou responsable de controlar as faltas (admitindo ou non a súa xustificación), supervisado pola xefatura de estudos. As faltas deberán ser xustificadas nunprazo das dúas clases seguintes.

Aqueles alumnos que perdan o dereito á avaliación continua, deberán ser avaliados por un sistema alternativo de avaliación. O sistema alternativo de avaliación consistirá

- nunha proba na que o alumno deberá acreditar o dominio dos contidos da programación establecida para o todo o curso.

Os criterios de avaliación a aplicar nestes casos, serán os enunciados na regulación LOE 2/2006, e no Decreto 198/ 2007 para Linguaxe Musical.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XUÑO E SETEMBRO.

➤ Todos aqueles alumnos e alumnas que perdan o dereito á avaliación continua nalgũa das materias correspondentes ó curso no que actualmente estean matriculados, terán de-reito a dúas probas extraordinarias .

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XUÑO.

- Se realizará nos dez días anteriores á avaliación do terceiro trimestre. Poderán acollerse a estatódolos alumnos que perdan o dereito á avaliación continua por non asistencia a clase durante o curso ou teñan acumuladas un número de faltas igual ou superior ás estipuladas no regulamento interior do centro no terceiro trimestre. Os alumnos ou alumnas que desexen acollerse a este dereito deberán avisar ó profesor ou profesora da materia teórico-práctica por mediación do titor ou titora que teñan adxudicados para o presente curso, durante as datas e segundo o protocolo establecidos polo centro para tal fin.
- Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora logo de realizada a proba, proba á que poderán asistir outros profesores do departamento en calidade de observadores coordinados pola xefatura do mesmo, que á súa vez actuará en coordinación coa xefatura de estudos. A mencionada proba terá formato de exame e o resultado extraído da súa cualificación será a nota final do curso do alumno ou alumna acollido a este sistema.
- O alumnado implicado deberá realizar unha proba teórico-práctica en unha ou varias sesións en datas e horas que se indicarán no momento oportuno. Dita proba constará de varias partes correspondentes ás distintas seccións de contidos da programación vixente para o presente curso, tendo en conta os obxectivos e criterios de avaliación reflectidos na mencionada programación (dispoñible na páxina web do centro, na conserxería ou solicitándoa directamente á xefatura do departamento). O alumnado deberá demostrar o seu perfecto coñecemento de todos e cada un dos contidos así como de todas as unidades de que constan os libros de texto (tamén reflectidos na programación) do curso correspondente.

Procedemento da proba

- alumnado implicado realizará os exercicios que considere o/a profesor/a para cada un dos catro apartados nos que se divide a materia (lectura rítmica, entoación, teoría e di-tado) tomando sempre como referencia os libros de texto vixentes.

Cualificación do exame de xuño:

- A proba constará de un ou varios exercicios de cada apartado de contidos da programación e a cualificación de cada un deses apartados será a parte proporcional correspondente dado que a materia que nos ocupa divídese en catro partes o alumnado deberá acreditar a suficiencia en alomenos tres deles, cunha nota mínima de 5.

Criterios de cualificación

Os resultados da avaliación final expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais. Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5.

Para superar a materia, o alumno/a debe cumprir os mínimos esixidos en cada unha das partes.

A nota final será a media aritmética entre as catro partes e cada unha delas valerá a porcentaxe que se reflicte a continuación:

- ✓ Lectura rítmica: 30%
- ✓ Entoación: 30%
- ✓ Teoría: 20%
- ✓ Desenvolvemento auditivo: 20%

A cualificación inferior a 3 en calquera dos apartados non permitirá o cálculo da media aritmética:

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula en tódolos cursos o alumno deberá ter acadados os obxectivos marcados para o seu curso e demostrar a capacidade de poder acadar a consecución dos obxectivos do curso seguinte.

➤ A ampliación dun curso ó seguinte realizarase cunha proba deseñada polo Departamento e consistirá nun ou varios exercicios de cada apartado de contidos da programación. A cualificación de cada un deses apartados será a parte proporcional correspondente. Dado que a materia que nos ocupa divídese en catro partes o alumnado deberá acreditar a suficiencia en alomenos tres deles, cunha nota mínima de 5.

➤ A proba a realizará o propio profesor do alumno e comunicará o resultado da mesma ó/a profesor/a titor/a.

Medidas de recuperación

1. O alumnado promoverase ao curso superior cando teña superadas as materias cursadas ou teña avaliación negativa, como máximo dúas materias.

2. No suposto de que a materia pendente sexa de práctica instrumental, a recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte. No resto dos casos, o alumnado deberá asistir ás clases da materia non superada no curso anterior. O alumno poderá recuperar esta materia pendente en calquera momento do curso, establecéndose a súa promoción ao curso seguinte nas avaliacións trimestrais.

Procedementos de recuperación ordinarios

Ao aplicarse o sistema de avaliación continua, a recuperación será tamén continua.

Actividades de reforzo

Adaptarase o nivel de dificultade ás capacidades obxectivas do alumno: cambio de metodoloxía, axudas a programarlle o estudo na casa, propiciar unha maior iniciativa do alumno na clase.

Probas extraordinarias de setembro

O sistema de avaliación na convocatoria de Setembro consistirá nunha proba na que o alumno deberá acreditar o dominio da programación establecida para todo o curso.

Polo tanto, deberá examinarse das catro partes nas que están divididos os contidos: ritmo, entoación, audición e teoría.

Os alumnos serán cualificados polo seu profesor ou profesora da materia pendente logo de realizado un exame, nesta proba os alumnos e alumnas deberán demostrar o coñecemento de tódolos aqueles conceptos que estean especificados no correspondente in-forme que irá anexo ó boletín de cualificacións de xuño. No devandito anexo estará especificado tamén o procedemento do exame.

O alumnado deberá acollerse ós libros de texto vixentes durante o curso. Os criterios de cualificación serán os mesmos que na convocatoria de xuño.

Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

A coordinación da programación didáctica realízase nas reunións do departamento, poñendo en común tódalas dificultades que poidan surxir, tanto a nivel de programación como de alumnado, para así tomar as medidas necesarias para correxir as posibles deficiencias entre tódolos membros do departamento.

A avaliación da eficacia da programación didáctica realizarase a partir da recollida de datos sobre:

- Avaliación do progreso experimentado polos alumnos en función dos obxectivos previstos.
- Características dos materiais e recursos didácticos utilizados e metodoloxía seguida.
- Valoracións dos alumnos sobre a súa percepción das aprendizaxes realizadas e o nivel de satisfacción sobre os materiais usados.
- Valoracións dos profesores das actividades realizadas polos alumnos, sobre a utilidade da programación e o nivel de aceptación xeral.

Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

A avaliación do departamento terá lugar ó longo de todo o curso, tendo en conta os seguintes parámetros:

- Xeito de dar as clases de cada membro do departamento.
- Puntualidade.
- Obxectivos acadados ó final do curso, en relación o número de alumnos que logran superar a materia.
- Participación nas reunións de departamento así como aos traballos asignados.

1º Curso do GRAO PROFESIONAL

Secuenciación do curso Obxectivos

1. Interpretar fragmentos rítmicos correctamente con fluidez na lectura e precisión na medida.
2. Entoar melodías con ou sen acompañamento, con precisión na medida, na afinación e interpretación das indicacións expresivas..
3. Recoñecer a través da audición e a lectura as estruturas harmónicas básicas.
4. Entoar de forma consciente escalas tonais, modais, acordes e intervalos.
5. Recoñecer e reproducir correctamente por escrito fragmentos musicais a unha voz ou a dúas voces.
6. Coñecer e utilizar os coñecementos teóricos da linguaxe musical e relacionalos coa práctica musical.

Contidos

1º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Lectura rítmica articulada.
2. Compases tradicionais tratados como dispares.
3. Grupos de valoración especial en varios pulsos.
4. Ritmo con texto.
5. Compases subdivididos a fu
6. Cambios de pulsación.
7. Cambios de acentuación.
8. Improvisación sobre fórmula
9. Lectura en fa en 4ª.
10. Lectura en do en 3ª. Audición

DA ENTOACIÓN

1. Entoación das escalas maiores e menores co seus correspondentes tipos, e dos acordes das leccións traballadas.
2. Entoación das escalas modais das leccións traballadas.
3. Entoación consciente de melodías ou fragmentos cos elementos traballados.
4. Práctica auditiva e vocal de estruturas tonais enriquecidas na súa linguaxe por flexións ou modulacións, con recoñecemento auditivo do proceso.
5. Entoación de intervalos maiores, menores, xustos, aumentados e diminuídos.
6. Recoñecemento auditivo e análise de estruturas tonais e formais non complexas.
7. Improvisación sobre esquemas harmónicos e formais establecidos ou libres.

AUDITIVOS

1. Percepción auditiva de compases.
2. Percepción auditiva de fórmulas rítmicas.
3. Percepción auditiva de intervalos maiores, menores, xustos, aumentados e diminuídos.
4. Equivalencias.
5. Traballo sobre a alteración accidental.
6. Análise auditivo de fragmentos.
7. Percepción dos acordes maiores e menores, de 7ª de dominante y 7ª diminuída en estado fundamental.
8. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata catro alteracións.
9. Ditado a dúas voces en 2/4, 3/4, 4/4 só graos tonais na voz grave.
10. Cadencia perfecta, plagal e semicadencia (repaso).

TEÓRICOS

1. Compases simples, compostos, de amalgama e dispares.
2. Intervalos: ampliación e redución.
3. Escala diatónica, cromática, pentáfona e hexátona.
4. Acordes (ampliación).

2º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Compases de 5, 7 ou máis partes amalgama ou non.
2. Polirrítmias e polimetrías.
3. Lectura en do en 4ª.
4. Grupos de valoración especial en varios pulsos.

DA ENTOACIÓN

1. Enharmonías.

AUDITIVOS

1. Percepción das escalas maiores de 3ª e 4ª tipo e dos catro das menores.
2. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata cinco alteracións.
3. Ditado a dúas voces en 2/4, 3/4, 4/4 só graos tonais na voz grave.
4. Cadencia rota.

TEÓRICOS

1. Enharmonías de notas, intervalos e acordes.
2. Cadencias.
3. Sistemas musicais antigos: modos gregos e modos eclesiásticos.

3º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Práctica de lectura de notas sen clave, aténdose ao debuxo interválico.
2. Práctica da lectura a primeira vista.
3. Improvisación sobre esquemas rítmicos establecidos ou libres.
4. Coñecemento do ámbito sonoro das claves.
5. Aplicación de ornamentos adecuándoos á época da obra interpretada (apoiatura, mordente, portamento, tierce coulée, acciaccatura, trémolo, vibrato, trino, grupeto, acorde arpexado, fioritura e cadenza ou fermata).
6. Lectura en do en 1ª.

DA ENTOACIÓN

1. Iniciación á entoación do século XX.

AUDITIVOS

1. Percepción auditiva dos acordes maiores e menores de 7ª dominante 7ª diminuida en primeira inversión.
2. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata cinco alteracións.
3. Ditado a dúas voces en compases de 2/4, 3/4, 4/4 utilizando só graos tonais na voz grave.
4. Completar auditivamente escalas.

TEÓRICOS

1. Notas estrañas ao acorde (paso, floreo).
2. Coñecemento e aplicación de ornamentos adecuándoos á época da obra interpretada (apoiatura, mordente, portamento, tierce coulée, acciaccatura, vibrato, trémolo, trino, grupeto, acorde arpexado, fioritura e cadenza, ou fermata).
3. Normas de escritura musical.

Criterios de avaliación

PRIMEIRO CURSO GRAO PROFESIONAL

1. Executar fragmentos rítmicos con regularidade do pulso, fluidez na lectura de notas,
2. interpretación correcta das fórmulas rítmicas e da articulación.
3. Entoar melodías con ou sen acompañamento cunha rigorosa emisión das notas naturais das alteracións accidentais, con precisión na medida, na afinación e na interpretación das indicacións dinámicas, agónicas e de fraseo.
4. Entoar de maneira precisa escalas tonais, modais, acordes e intervalos.
5. Reproducir correctamente por escrito fragmentos musicais escoitados a unha e a dúas
6. voces recoñecendo os elementos musicais que aparezan.
7. Recoñecer de forma escrita escalas tonais, modais, acordes e intervalos.
8. Demostrar os coñecementos teóricos.

Mínimos esixibles para aprobar 1º G.P.

Rítmicos:

- Lectura rítmica articulada.
- Compases tradicionais tratados como dispares.
- Compases subdivididos a fusas.
- Cambio de pulsación.
- Cambios de acentuación.
- Compases de 5, 7 ou máis partes amalgama ou non.
- Polirrítmias e polimetrías.
- Práctica de lectura de notas sen clave, aténdose ao debuxo interválico.
- Grupos de valoración especial en varios pulsos.

Vocais e melódicos:

- Entoación das escalas maiores e menores co seus correspondentes tipos.
- Entoación das escalas modais.
- Entoación consciente de melodías ou fragmentos cos elementos traballados.
- Entoación de intervalos maiores, menores, xustos, aumentados e diminuídos.
- Enharmonías.

Auditivos:

- Percepción auditiva de compases.
- Percepción auditiva de fórmulas rítmicas.
- Percepción auditiva de intervalos maiores, menores, xustos, aumentados e diminuídos.
- Percepción das escalas maiores de 3ª e 4ª tipo e dos catro das menores.
- A alteración accidental.
- Equivalencias.
- Percepción dos acordes maiores e menores, de 7ª de dominante y 7ª diminuída en estado fundamental e en primeira inversión.
- Ditado melódico e rítmico a unha voz ata cinco alteracións.
- Ditado a dúas voces ata unha alteración en 2/4, 3/4, 4/4 con figuras ata a corcheautilizando só graos tonais.
- Cadencia perfecta, plagal, rota e semicadencia.

Teóricos:

- Escala diatónica, cromática, pentáfona, hexátona.
- Acordes (ampliación).
- Sistemas musicais antigos: modos gregos e modos eclesiásticos.
- Notas estrañas ao acorde (paso, floreo).

Contidos

2º Curso do Grao Profesional

Secuenciación do curso

Obxectivos

O ensino da Linguaxe Musical no segundo curso do Grado Profesional terá como finalidade contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades seguintes:

1. Interpretar fragmentos rítmicos correctamente, atendendo aos elementos ou símbolos gráficos que aparezan.
2. Entoar melodías con ou sen acompañamento con precisión na medida, a afinación e interpretación dos elementos expresivos.
3. Recoñecer e representar gráficamente fragmentos musicais a unha ou dúas voces utilizando estruturas harmónicas básicas.
4. Recoñecer auditivamente aspectos formais, cadenciais, modos de ataque, articulacións, matices, ornamentos, timbres dos diferentes instrumentos e situalos na época e estilo
5. Aplicar todos os coñecementos teóricos á práctica musical.
6. Espertar o interese pola linguaxe musical contemporánea.
7. Analizar obras musicais recoñecendo os elementos da linguaxe musical e interpretando correctamente os símbolos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea.

1º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Compases dispaes con calquera numerador e denominador.
2. Polimetría e polirrítmia.
3. Práctica da lectura a primeira vista.
4. Grupos rítmicos ternarios contidos nun ou varios pulsos binarios.
5. Grupos rítmicos binarios contidos nun ou varios pulsos ternarios.
6. Lectura en do en 2ª.
7. Improvisación sobre fórmulas rítmicas establecidas ou libres.

DA ENTOACIÓN

1. Perfeccionamento das materias do curso anterior.
2. Entoación das escalas maiores e menores cos seus correspondentes tipos, e dos acordes das leccións traballadas.
3. Entoación das escalas modais das leccións traballadas.
4. Entoación consciente de melodías ou fragmentos cos elementos traballados.
5. Recoñecemento auditivo e análise de estruturas tonais e formais non complexas.
6. Improvisación sobre esquemas harmónicos e formais establecidos ou libres.

AUDITIVOS

1. Audición da alteración accidental (continuación).
2. Percepción auditiva de acordes maiores, menores, de 7ª de dominante e 7ª diminuída
3. en todas as súas inversións.
4. Percepción auditiva de cadencias perfecta, plagal, rota e semicadencia.
5. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata seis alteracións.
6. Ditado a dúas voces ata unha alteración en compases de 2/4, 2/4, 4/4, 6/8 ata a semicorchea.
7. Práctica da memorización de fragmentos rítmicos, melódicos e melódico -rítmicos.

TEÓRICOS

1. Novas grafías para ritmos tradicionais.
2. Compases mixtos, decimais, fraccionarios, quebrados e compases inusuais.
3. Transporte.

2º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Música do século XX e música contemporánea:
2. Grupos de valoración especial en posicións métricas variadas.
3. Ritmos atípicos en compases convencionais.
4. Compases mixtos, decimais, fraccionarios, etc.
5. Música sen compasear.
6. Lectura en fa en 3ª.

DA ENTOACIÓN

1. Aplicación vocal ou escrita de baixos harmónicos a obras propostas de dificultade adaptada ao nivel.
2. Entoación das escalas maiores e menores cos seus correspondentes tipos, e
3. dos acordes das leccións traballadas.
4. Entoación das escalas modais das leccións traballadas.
5. Entoación consciente de melodías ou fragmentos cos elementos traballados.

AUDITIVOS

1. Percepción auditiva de compases.
2. Percepción auditiva da modulación diatónica.
3. Percepción auditiva de cadencias.
4. Análise auditivo de fragmentos.
5. Percepción de acordes de 5ª aumentada e 5ª diminuída e as súas inversións.
6. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata sete alteracións.
7. Ditado a dúas voces ata dúas alteracións en compases de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8 ata a semicorchea.
9. Percepción auditiva de tipos rítmicos.

TEÓRICOS

1. Modulación.
2. Ritmo y métrica, tipos rítmicos.
3. A forma musical: xéneros musicais, pequenas e grandes formas.
4. Acústica. Vibración en cordas e tubos. Reflexión, refracción, difracción do son. Eco, reverberación, disonancia. Propiedades do son. Fenómeno físico armónico. Índices acústicos.
5. Consonancia e disonancia.

3º Trimestre

Os contidos anteriores e:

RÍTMICOS

1. Resumo de todo o material que forma parte dos aspectos rítmicos da linguaxe musical dende os inicios ata o século XX.

DA ENTOACIÓN

2. Entoación interválica pura (non tonal) e aplicación a obras post-tonais ou atonais.
3. Entoación das escalas maiores e menores cos seus correspondentes tipos, e dos acordes das leccións traballadas.
4. Entoación das escalas modais das leccións traballadas.
5. Entoación consciente de melodías ou fragmentos cos elementos traballados.
6. Práctica da entoación xurdida a partir dos anos vinte do século XX produto da irrupción de novas técnicas compositivas: dodecafonismo, atonalismo, bitonalidad, etc.
7. Práctica do transporte.

AUDITIVOS

1. Percepción auditiva da forma musical.
2. Percepción auditiva da modulación cromática.
3. Percepción auditiva de tipos rítmicos.
4. Percepción auditiva de acordes maiores, menores, aumentados, diminuídos, de 7ª de dominante, 7ª diminuída, 5ª aumentada e 5ª diminuída en todas as súas inversións.
5. Ditado melódico e rítmico a unha voz ata sete alteracións.
6. Ditado melódico a dúas voces ata dúas alteracións en compases de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 9/8, 12/8 ata a semicorchea.
7. Percepción auditiva da modulación enharmónica.
8. Percepción auditiva dos acordes con notas engadidas.

TEÓRICOS

1. Harmonía. Cromatismo, notas engadidas, acordes por cuartas, por segundas.
2. Politonallidade.
3. Atonalidade. Dodecafonismo. Serialismo.
4. Coñecemento e aplicación dos signos característicos na escritura dos instrumentos.
5. Música aleatoria. Novas grafías.
6. Algúns termos característicos da música do século XX.

Criterios de avaliación

SEGUNDO CURSO GRAO PROFESIONAL

1. Executar unha lectura dun fragmento rítmico de aproximadamente dezaseis compases atendendo ás indicacións metronómicas e ás equivalencias indicadas.
2. Entoar unha melodía ou canción tonal con ou sen acompañamento, de aproximadamente dezaseis compases, que inclúa os intervalos, tipos de escala, alteracións accidentais e as modulacións traballadas aplicando indicacións expresivas.
3. Reproducir por escrito fragmentos musicais escoitados de oito compases aproximadamente, a unha ou dúas voces con baixos que conteñan tanto as notas básicas dos acordes tonais como notas de paso.
4. Recoñecer auditivamente aspectos formais, cadenciais, modos de ataque, articulacións, matices, ornamentos, timbres dos diferentes instrumentos e situar coa maior aproximación posible o estilo e maila época das obras ou fragmentos escoitados.
5. Analizar unha obra do repertorio traballado atendendo a todos os elementos traballados no curso.
6. Aplicar os coñecementos teóricos adquiridos durante o curso a unha proba específica teórica-práctica.

Mínimos esixibles para aprobar 2º G.P.

Rítmicos

- Lectura dun fragmento rítmico escrito en clave de sol cas formulas rítmicas e compases traballados.
- Interpretación correcta dos signos gráficos do linguaxe musical tonal convencional
- Interpretación correcta de partituras con grafías musicais contemporáneas, sempre que estas conteñan una lenda referida á grafía.
- Vocaís e melódicos
- Entoación dun fragmento tonal en calquera tonalidade incluíndo os catro tipos de escalas (maior-menor), os intervalos de 2ª, 3ª, 6ª e 7ª (maior-menor) e os de 4ª, 5ª e 8ª xusta, aumentada e diminuída con posibles modulacións ós tons veciños.
- Na entoación do fragmento terase en conta a expresividade musical, correcta afinación, fraseo, emisión da voz, respiración e posición corporal axeitadas.

Auditivos

- Realización dun ditado a dúas voces (mínimo oito compases)cas estruturas harmónicas traballadas (acordes I - IV - V - V7 nos que figuren exclusivamente as notas constitutivas destes acordes) ata dúas alteracións en compases de 2/4, 3/4, 4/4, 6/8.

Teóricos

- Transporte escrito.
- Análise dunha obra musical: recoñecemento da forma, seccións, tipo de comezo e remate, xénero, tonalidade, modulacións, cadenzas, estilo, así como identificación dos elementos ou símbolos gráficos da linguaxe musical que aparezan na obra.

Atención á diversidade

Alumnado estranxeiro

Os dous problemas máis destacados do tratamento do alumnado estranxeiro veñen dados pola comprensión do idioma e polas tradicións propias da súa cultura. En ocasións, o rexeitamento deste tipo de alumnado a certas actividades ven dado polas costumes da súa cultura (ou pola diferenza cos plan de estudos, nalgúns zonas extremadamente ligados á práctica instrumental, case exclusivamente). O principio de integración para por coidar as actividades expostas, intentando aproveitar os coñecementos sobre determinados aspectos do currículo (por exemplo, os referidos a determinados elementos do ritmo, escalas ou sonoridades concretas, compositores do seu país).

No que se refire á comprensión do idioma, e dado o carácter procedimental das nosas ensinanzas, non supón un gran obstáculo. En todos os casos coidarase que o alumnado inmigrante participe cos seus compañeiros e compañeiras nas actividades propostas, de xeito que a súa integración se vexa favorecida.

Superdotación intelectual

Defínese como individuo superdotado a aquel que posúe aptitudes excepcionais e, polo tanto, é capaz dun rendemento superior á media. No Real Decreto 943/2003, polo que se regulan as condicións para flexibilizar a duración dos diversos niveis e etapas do sistema educativo para o alumnado superdotado intelctualmente, trata no seu artigo 9 sobre os criterios xerais para flexibilizar a duración dos diversos graos, ciclos e niveis para o alumnado superdotado intelctualmente, nas ensinanzas de réxime especial. Dita flexibilización consistirá na súa incorporación a un curso superior ao que lle corresponda por idade, sempre que a redución destes períodos non supere a metade do tempo establecido con carácter xeral. Non obstante, e ante casos excepcionais, as Administracións educativas poderán adoptar medidas de flexibilización sen tal limitación; naturalmente, esta flexibilización incorporará medidas e programas de atención específica cara este alumnado.

É preciso distinguir entre a superdotación intelectual e o talento. Unha persoa ten talento cando demostra aptitudes excepcionais para una faceta artística ou cognoscitiva. Polo tanto, xunto ás necesidades educativas dos superdotados comprende engadir as de aqueles individuos do grupo que teñan talento musical, no sentido de aceleración descrito no Real Decreto 943/2003, ou ben elaborando actividades de ampliación (é dicir, de maior dificultade que as previstas para o curso), de xeito que poida render segundo as súas propias capacidades.

Alumnado con necesidades educativas especiais.

A atención á diversidade chega ao seu máximo expoñente ao tratar ao alumnado con necesidades educativas especiais. Este tipo de discentes son persoas que presentan algún tipo de discapacidade, polo que poden precisar unha adaptación ao recursos materiais (tales como o xeito de dispor o aula), ou unha adecuación dos elementos do currículo (adaptación da secuencia de contidos e dos criterios de avaliación).

É evidente que a aptitude do individuo non está en relación coa discapacidade que sufra, (son coñecidos numerosos exemplos de compositores ou de intérpretes discapacitados), pero si é habitual que se considere, erradamente, que o suxeito non responderá de xeito igual aos estímulos musicais que o individuo plenamente capacitado. Nada máis lonxe da verdade, xa que como facultade humana a música provoca na persoa unha resposta gratificante, debida á sensibilidade. Pero, ademais, no alumnado discapacitado, a música pode ter outros importantes significados, xa que pode paliar esa discapacidade, axudando no proceso de integración, comunicación, estimulación (ou auto estimulación), ou sobre o xeito de asumir o seu problema.

Temas transversais

A atención personalizada é outro punto, pois non todos os alumnos desenvólvense igual e tampouco teñen as mesmas expectativas de futuro ou de proxección dos seus estudos. Debemos considerar a posibilidade de que o alumnado pode modificar o seu itinerario ao chegar ao superior cara a outras especialidades, debido á diversificación característica deste grao, que abarca especialidades máis específicas que as meramente instrumentais (por exemplo o Jazz).

A interdisciplinarietà tamén é un elemento de gran importancia, pois as materias deben interrelacionarse para que sirvan de reforzo unas coas outras, punto que se denota na coincidencia ou similitude de obxectivos como en: Historia da música, Análise, Orquestra ou Música de Cámara.

Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O departamento fomentará a presenza dos alumnos en concertos, cursos e master- class que xurdan no entorno do alumnado.

O departamento participará na promoción das súas especialidades através de: Concertos públicos e audicións, concertos didácticos e concertos de achega ou presentación dos instrumentos.